

KAMU YÖNETİMİNİN TEMEL İLKELERİ KANUNU

Aydınlık Dergisi, 25 Temmuz 2004

Yıldırım Koç

Kökü dışarıda 5227 sayılı Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun, TBMM Genel Kurulu'nda 15 Temmuz 2004 günü kabul edildi. TBMM, böylece, kamu yönetiminin yeniden yapılandırılması alanında dört kanun çıkarmış oldu. Diğer üç kanun da şunlardır: 24 Haziran 2004 gün ve 5197 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu; 9 Temmuz 2004 gün ve 5215 sayılı Belediye Kanunu ve 10 Temmuz 2004 gün ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu. Personel rejiminde köklü bir değişiklik de sırada beklemektedir.

15 Temmuz günü kabul edilen 5227 sayılı Kanunun ilk adı, "Kamu Yönetimi Temel Kanunu" idi ve kamu yönetiminin yeniden yapılandırılmasında çerçeveyi oluşturuyordu. Görüşmeler sırasında adı değiştirildi; ancak mantığı devam ediyor. Bu kanunun ve onu tamamlayan diğer düzenlemelerin, Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısının bütünlüğünü ciddi biçimde zayıflatacak unsurlar içerdiğini ve eyalet sistemine geçişin ve Sevr'in hortlatılmasının aracı olduğunu yaklaşık birbuçuk yıldır başkaları da yazıyor, ben de yazıyorum. Bu dört kanun da, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütünlüğünü, bağımsızlığını, laik ve demokratik yapıyı, sosyal hukuk devletini ciddi biçimde zedeleyecektir.

Bu dört kanuna ilişkin tasarı taslakları ilk kez 2003 yılının ilk aylarında gündeme geldi. Bu tarihte, bu tasarıların Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter yapısını parçalayacağına ve sosyal devleti ortadan kaldıracığına ilişkin kampanyayı Türkiye YOL-İŞ Sendikası açtı. Geçen yıl Nisan ayında Sayın Halil Ürün, bu tasarıların en geç 2003 Haziran'ının sonuna kadar yasalaşacağını söylüyordu. Yasalaşma süreci bu kadar geciktiyse, bunda belirleyici rolü Türkiye YOL-İŞ Sendikası oynadı. İşçi sınıfımızın bir kesimi, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığına, üniter devlet yapısının bütünlüğüne, laik ve demokratik sosyal hukuk devletine sahip çıktı. Ancak, ilerde bugünlerin tarihi yazıldığında, bazı konfederasyonların ve kişilerin izlediği gayri-millî çizgi de kayda geçecektir.

Kanun, onaylanmak ve yayımlanmak üzere Cumhurbaşkanlığı'na gönderiliyor. Cumhurbaşkanımız Sayın Ahmet Necdet Sezer, bu kanunu çok büyük bir olasılıkla yeniden görüşülmek üzere Meclis'e geri gönderecektir. A.N.Sezer, bunun mesajını, İl Özel İdaresi Kanunu'nu Meclis'e geri gönderirken verdi.

Cumhurbaşkanımız, TBMM tarafından 24 Haziran 2004 günü kabul edilen 5197 sayılı İl Özel İdaresi Kanununu, bir kez daha görüşülmek üzere, 10 Temmuz 2004 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na geri gönderdi. Sayın Cumhurbaşkanımızın eleştiriler şu şekilde özetlenebilir: Tekil (üniter) devlet modelinden, "yerel" ağırlıklı devlet modeline geçişe olanak sağlamaktadır; güçlü merkezi yönetim yerine güçlü yerel yönetime geçilmektedir; merkezi idare zayıflatılmakta, il özel yönetimleri genel yetkili durumuna getirilmektedir. Bu temel değişiklikler, Anayasamızın öngördüğü "tekil (üniter) devlet modeli"ne temelden ters düşmektedir.

Cumhurbaşkanımızın 10 Temmuz 2004 günlü iade yazısının son derece önemli bir özelliği, Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yasasına ilişkin değerlendirmeleridir. Cumhurbaşkanımız, 10 Temmuz tarihinde henüz yasalaşmamış ve Cumhurbaşkanlığı onayına sunulmamış bir tasarı hakkında da aşağıdaki son derece önemli değerlendirmeleri ve uyarıları yapmıştır:

“Pek çok maddesi Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nca kabul edilen Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yasa Tasarısı'nda,

merkezi yönetimin il örgütlerinin çoğunun kaldırılması, kimilerinin de yerel yönetimlere devredilmesi öngörülerek valinin il genel yönetimindeki yetkileri de azaltılmaktadır.

“Bu düzenlemeler, amalanmasa da, Anayasa’da öngörülmeyen bir yönetim sistemine geçilmesine neden olabilecek niteliktedir.”

Cumhurbaşkanımız, söz konusu tasarının, yerel yönetimlere geniş görev ve yetkiler tanıyan 7. ve 8. maddelerini de eleştirmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın Türkiye Cumhuriyeti’ne yönelik bir tehdit olarak algıladığı bu kanunlar konusunda gösterdiği duyarlılık, tüm ulusalcı ve anti-emperyalist gler tarafından desteklenmelidir.